

85 jaar Franciscusgezellen

De Koninklijke Toneelvereniging 'De Franciscusgezellen', gevestigd in de lokalen van de Groene Chiro aan de Elisabethlei, vieren dit jaar hun 85-jarig bestaan met het aanbieden van vier toneelvoorstellingen en een toneelfestival. We belichten hun ontstaansgeschiedenis.

De 'Gezellen', zoals ze gewoonlijk worden genoemd, ontstonden in het kader van de werking van de Derde Orde, de lekenafdeling van de Minderbroeders. Deze bedelorde was gevestigd in het huidige Paterspand in de Patersstraat. In 1925 begon een groepje enthousiastelingen in los verband toneel te spelen, de opbrengst van hun vertoning schonken ze aan het Propagandafonds voor Geloofsverdediging. Ze hielden hun bijeenkomsten in het Sint-Mariapatronaat in de Korte Begijnenstraat, waar werd getracht 'de jeugd op een fatsoenlijke wijze hun vrije zondag te laten doorbrengen'. Ze kwamen er in contact met de verantwoordelijke pater Franciscaan, die zorgde voor een stevigere structuur. Op 11 maart 1927 kreeg de toneelkring haar officiële naam: de Sint-Franciscusgezellen. Hun leuze was 'Pax et Bonum', of 'de vrede en het goede'. Van dan af was de groep een onderdeel van de Derde Orde en moest elke kandidaat-toneelspeler tevens lid zijn de Derde Orde. De toneelgroep wilde aan lekenapostolaat doen door het goede voorbeeld te geven en door goede toneelopvoeringen te brengen. Daarnaast werd ingezameld voor de werken van de Franciscanen, vooral voor de missies. De groep rekruteerde vele nieuwe leden uit de jeugdafdeling van de Derde Orde die in 1928 van start was gegaan. Zo hielpen de Gezellen in 1935 bij de bouw van de al vernoemde Chirolokalen waar ze nu zelf gehuisvest zijn. Hierdoor was de basis gelegd voor een succesvolle toekomst, als zijn er tegenwoordig geen organisatorische banden meer met de (nog steeds bestaande) Derde Orde.

Literatuur: Paterspand Turnhout, Leuven, 1991.

Sam Van Clemen